

Historik – information om ändringar i vägledning 2018:3

Denna bilaga beskriver de sakliga ändringar som gjorts i vägledningens olika versioner. Versionerna presenteras i fallande kronologisk ordning, det vill säga den senaste ändringen redovisas först.

Version	Beslutsdatum	Kapitel, avsnitt eller bilagor som ändrats
10	2024-05-13	Läsanvisningar, 3, 4, 6, 8, Källförteckning
9	2023-11-23	Förkortningar, 2, 3, 4, 6, 8, Källförteckning
8	2023-06-01	Förkortningar, 1, 2, 3, 4, 6, 8, Källförteckning
7	2022-12-15	Sammanfattning, avsnitt 1.2, 2.8, 2.8.1, 3.7.5, 4.6, Källförteckning
6	2022-06-10	3, 4, 8, Källförteckning
5	2021-12-10	2, 3, 4, 8
4	2021-06-18	1–10
3	2019-11-15	Sammanfattning, 4, 5, 6, 8, 9, 10, Källförteckning
2	2019-06-14	3, 4, 5, 6, 8, 9, 10

Version 10

Genomgående ändringar i nuvarande kapitel 1–8. Ingen gråmarkering.

- Utredningsskyldighet har ändrats till utredningsansvar.
- Vid hänvisning till annan plats i vägledningen skrivs även avsnittets namn.
- Justering av ord som i stället och tills vidare.

Läsanvisningar

Under rubriken *Hänvisningar*. Ändrad hänvisning till följd av ny vägledning (2024:02) *Återbetalning*. Vägledning 2005:02 *Fordringshantering hos Försäkringskassan* har tagits bort.

Kapitel 3

Avsnitt 3.1 Vad som är en merkostnad

En mening har tagits bort i tredje stycket. Ingen gråmarkering.

Avsnitt 3.3.2 Kostnaden ska gå utöver en kostnad som är normal för en person utan funktionsnedsättning

Rättsfall HFD 2024 ref. 12 II har lagts till.

Följande mening tagits bort i fjärde stycket under rättsfallet "Att en kostnad är normal betyder inte med automatik att den inte kan räknas som en merkostnad vid bedömningen av rätt till merkostnadsersättning". Till följd av det språklig justering av den inledande meningen. Ingen gråmarkering.

Metodstöd – att utreda och bedöma om kostnaden går utöver normala kostnader har tagits bort.

Avsnitt 3.3.3 Kostnaden är skälig

Rättsfall HFD 2024 ref. 12 I har lagts till. Nytt stycke under rättsfallet.

Följande stycke har flyttats ner till *Metodstöd – att utreda och bedöma om kostnaderna är skäligen*: ”Kommunerna och regionerna tar ut avgifter på olika sätt och i olika omfattning för de tjänster som de erbjuder till personer med funktionsnedsättning. För att kunna bedöma om kostnaderna för sådana avgifter ska godtas som merkostnader måste Försäkringskassan utreda vilka avgifter som den enskilde betalar till respektive kommun och region.” Viss språklig justering. Ingen gråmarkering.

Under rubriken *Metodstöd – att utreda om kostnaderna är skäligen*. Två inledande punkter har lagts till i sista stycket. Även språkliga justeringar i stycket.

Avsnitt 3.4.1 Privata alternativ och ersättning till närstående

Justerad hänvisning i text under läs mer. Ingen gråmarkering.

Avsnitt 3.5 När uppstår en merkostnad

Under rubriken *Framtida kostnader*. Språklig justering i fjärde stycket. Ingen gråmarkering. Ny text om att arvode som godtas som ett årligen återkommande belopp är exempel på en framtida merkostnad. Till följd av det viss justering i sista stycket.

Avsnitt 3.7.3 Resor

Under rubriken *Resor med bil*. Följande mening tagits bort i första stycket till följd av HFD 2024 ref. 12 II ”Detta innebär till exempel att personen inte kan få ersättning för kostnader för bilresor om hen även utan utan funktionsnedsättningen hade använt bilen för resan”. Ingen gråmarkering.

Under rubriken *Vad är syftet med resan?* Justerade hänvisningar i andra stycket. Ingen gråmarkering.

Under rubriken *Kostnader för bilresor*. Hänvisning till rättsfall HFD 2024 ref. 12 II har lagts till. Justerad hänvisning.

Under rubriken *Resor till och från fritidsaktiviteter*. I första stycket har text tagits bort och omarbetats till följd av rättsfall HFD 2024 ref. 12 II.

Under rubriken *Resor med färdtjänst*. I stycket ovanför läs mer har text tagits bort och omarbetats. Exemplet under läs mer har tagits bort. Ändringar till följd av rättsfall HFD 2024 ref. 12 II.

Avsnitt 3.7.4 Hjälpmedel

Under rubriken *Datorbaserade hjälpmedel*. I första stycket har text tagits bort och omarbetats till följd av rättsfall HFD 2024 ref. 12 II.

Avsnitt 3.7.5 Hjälp i den dagliga livsföringen

Under rubriken *God man eller förvaltare*. Språkliga justeringar i andra stycket. Ingen gråmarkering. Text har omarbetats och förtydligande tillägg har gjorts. Till följd av det språkliga justeringar och viss text har tagits bort.

Kapitel 4

Avsnitt 4.1 Merkostnadernas nivåer

Text har omarbetats och omstrukturerats. Förtydligande tillägg gällande innebörden av Försäkringskassans allmänna råd (FKAR 2022:1). Tillägg av läs mer.

Avsnitt 4.2 Grupper av merkostnader

Text har omarbetats och förtydligats. Till följd av det språkliga justeringar och text har tagits bort.

Avsnitt 4.2.1 Årligen återkommande belopp

Text har omarbetats och förtydligats. Till följd av det språkliga justeringar och viss text har tagits bort.

Under rubriken *Om det årliga beloppet ändras*. Ny text om bedömning av grupp av merkostnader vid en prövning och tillägg om justering. Text har även omarbetats, tagits bort och justerats språkligt.

Ny underrubrik sist i avsnittet – *När vi inte kan justera enligt de allmänna råden*.

Avsnitt 4.2.3 Engångsbelopp som avskrivs

Språklig justering i första stycket. Ingen gråmarkering. Nytt stycke om merkostnader som inte ska skrivas av.

Avsnitt 4.2.4 Engångsbelopp som inte avskrivs

Förtydligande tillägg i första stycket.

Avsnitt 4.2.5 Metodstöd – att bedöma vilken grupp en merkostnad ska tillhöra

Nytt avsnitt innehållande metodstöd för att bedöma vilken grupp en merkostnad ska tillhöra.

Avsnitt 4.3.1 Beräkningsperiod

Under rubriken *När rätten till merkostnadsersättning skulle upphöra tidigare på grund av att den sista beräkningsperioden är fast*. Texten har omarbetats och förtydligats.

Under rubriken *När rätten till ersättning upphör men sedan inträder igen*. Text har omarbetats och förtydligats. Viss text har tagits bort.

Kapitel 6

Avsnitt 6.1 Allmänt om Försäkringskassans beslut

Hänvisning till *Ansvars- och delegationsordning för avdelningen för funktionsnedsättning och varaktigt nedsatt arbetsförmåga (FV)* har lagts till. Hänvisning till Generaldirektörens arbetsordning för Försäkringskassan (2016:02) har tagits bort.

Avsnitt 6.2 Beslut som fattas av utredaren

I läs mer har hänvisning till *Ansvars- och delegationsordning för avdelningen för funktionsnedsättning och varaktigt nedsatt arbetsförmåga (FV)* lagts till. Hänvisning till Generaldirektörens arbetsordning för Försäkringskassan (2016:02) har tagits bort.

Kapitel 8

Avsnitt 8.2.1 Beräkning av merkostnader vid en omprövning med visst tidsintervall

Förtydligande tillägg i första stycket om att ny bedömning av grupp av merkostnader ska göras och att hänsyn behöver tas till hur merkostnaderna periodiserats i gällande beslut. Hänvisning till annat avsnitt har lagts till. Även språkliga justeringar.

Avsnitt 8.3.4 Beräkningen vid en efterkontroll och omprövning på grund av ändrade förhållanden

Förtydligande tillägg i första stycket om beräkningen av merkostnadernas storlek vid en efterkontroll.

Justerad hänvisning i sista stycket. Ingen gråmarkering.

Avsnitt 8.5 Återkrav och återbetalningsskyldighet

Ändrad hänvisning i läs mer till följd av ny vägledning (2024:02) *Återbetalning*. Ingen gråmarkering.

Källförteckning

Under rubriken *Lagar*. Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter har lagts till.

Under rubriken *Försäkringskassans interna administrativa styrdokument*. Ändrad hänvisning till *Ansvars- och delegationsordning för avdelningen för funktionsnedsättning och varaktigt nedsatt arbetsförmåga (FV)*. Hänvisning till Föreskrift (2016:2) Generaldirektörens arbetsordning för Försäkringskassan har tagits bort.

Under rubriken *Domar – Högsta förvaltningsdomstolen*. HFD 2024 ref. 12 I och HFD 2024 ref. 12 II har lagts till.

Rubriken *Domsnytt* och dess innehåll har tagits bort (2015:011).

Under rubriken *Vägledningar*. Försäkringskassans vägledning 2024:02 *Återbetalning* har lagts till. Försäkringskassans vägledning 2005:03 *Återkrav* och vägledning 2005:02 *Fordringshantering hos Försäkringskassan* har tagits bort.

Version 9

Genomgående ändringar i nuvarande kapitel 1–8.

- Rubriksättningen har justerats.

Förkortningar

KRNG – Kammarrätten i Göteborg har tagits bort.

Kapitel 2*Avsnitt 2.1 Ansökan om merkostnadsersättning*

Justerad hänvisning till avsnitt 2.5 i andra stycket under läs mer. Ingen gråmarkering.

Avsnitt 2.1.1 Ansökan om merkostnadsersättning för barn

Justerad hänvisning till avsnitt 2.7.2 i andra stycket. Ingen gråmarkering.

Avsnitt 2.4 Läkarutlåtande

Under rubriken *Krav på läkarutlåtande vid ansökan*. Justerad hänvisning till 2.5.1 i fjärde stycket. Ingen gråmarkering.

Avsnitt 2.9.1 Åldersvillkoret

Texten i avsnittet har justerats till följd av Försäkringskassans rättsliga ställningstagande (FKRS 2023:15) *Merkostnader efter att åldersvillkoret för merkostnadsersättning har uppnåtts*.

I rättsfallshänvisning till HFD RÅ 2005 ref. 38 har tillägg och språkliga ändringar gjorts.

Rättsfallshänvisning utifrån domsnytt 2015:011 och Kammarrätten i Göteborgs dom med mål nr 4368-13 har tagits bort. Hänvisning till Försäkringsöverdomstolens dom den 27 april 1993 i mål nr 663/91:12 har i stället lagts till.

Nytt metodstöd gällande bedömning av av merkostnader efter att åldersvillkoret har uppnåtts.

Tillägg av läs mer utifrån Försäkringskassans rättsliga ställningstagande (FKRS 2023:15) *Merkostnader efter att åldersvillkoret för merkostnadsersättning har uppnåtts*.

Kapitel 3

Avsnitt 3.3.2 Kostnaden ska gå utöver en kostnad som är normal för en person utan funktionsnedsättning

Tillägg i löptext om att vad som är merkostnader kan förändras med tiden och att en aktuell bedömning behöver göras vid tidpunkten för prövningen.

Avsnitt 3.7.1 Hälsa vård och kost

Under rubriken *Kost*. Ändrad hänvisning till Konsumentverkets rapport Konsumentverkets matsedel 2019:12.

Avsnitt 3.7.4 Hjälpmedel

Under rubriken *Hundar som hjälpmedel*. Texten har justerats språkligt och tillägg av läs mer.

Avsnitt 3.7.5 Hjälp i den dagliga livsföringen

Under rubriken *God man eller förvaltare*. Ändring i fjärde stycket till följd av rättsligt ställningstagande (2023:15). Ändrad hänvisning till cirkulär 22:31.

Kapitel 4

Avsnitt 4.1 Merkostnadsersättnings nivåer

Förtydligande tillägg har gjorts. Till följd av det har en mening tagits bort i tredje stycket under läs mer.

Kapitel 6

Avsnitt 6.5 Anstånd

Texten har kortats ner och justerats språkligt. Läs mer har förtydligats.

Kapitel 8

Avsnitt 8.3.2 Förändringar i samhället

Texten har kortats ner och justerats språkligt.

Källförteckning

Under rubriken *Rättsliga ställningstaganden*. Tillägg av Försäkringskassans rättsliga ställningstagande (FKRS 2023:15) *Merkostnader efter att åldersvillkoret för merkostnadsersättning har uppnåtts*.

Rubriken *Kammarrätterna* och dess innehåll har tagits bort (KRNG 4368-13 – 2015:01).

Under rubriken *Försäkringsöverdomstolen*. Tillägg av FÖD-dom 663/91:12.

Under rubriken *Övriga källor*. Ändrad hänvisning till cirkulär 22:31.

Version 8

Genomgående ändringar i nuvarande kapitel 1–8.

- Begrepp som den enskilde och den försäkrade har setts över.

Förkortningar

Följande förkortningar och förklaringar har tagits bort: KRNJ – Kammarrätten i Jönköping, KRNS – Kammarrätten i Stockholm och KRSU – Kammarrätten i Sundsvall.

Kapitel 1

Avsnitt 1.1 Merkostnadsersättningens syfte, historia och regelverk. Text om barnkonventionen har lagts till under ny rubrik Barnkonventionen.

Kapitel 2

Avsnitt 2.1.1 *Ansökan om merkostnadsersättning för barn.*

- *Ansökan om högre merkostnadsersättning från endast en förälder.* Språklig justering av rubrik och innehåll. Förtydligande om att utredning med den andra föräldern ska göras vid behov.
- *Ansökan för ytterligare barn.* Ny rubrik i avsnittet. Innehållet fanns tidigare i kapitel 8. Hänvisning till kapitel 8 har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts.
- *Ansökan från en annan förälder.* Ny rubrik i avsnittet. Innehållet fanns tidigare i kapitel 8. Hänvisning till kapitel 8 har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts.

Avsnitt 2.2 *Ansökan om högre nivå.* Nytt avsnitt i kapitel 2. Innehållet fanns tidigare i kapitel 8. Texten har omstrukturerats och mindre justeringar har gjorts. Hänvisning till kapitel 8 har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts.

Avsnitt 2.3 *Ansökan när den sökande har avlidit.* Hänvisning till dom KRNG 6599-03 har tagits bort. Med anledning av detta har tillägg gjorts i löptext.

Avsnitt 2.4 *Läkarutlåtande.* Under rubriken *Krav på läkarutlåtande vid ansökan* har hänvisning till domsnytt 2016:014 tagits bort. Hänvisning till HFD 2016 ref. 42 har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts. Under rubriken *När ett medicinskt underlag behöver kompletteras* har förtydligande i form av "det vill säga inte avvisas" lagts till i första stycket och en upprepad läshänvisning har tagits bort.

Avsnitt 2.7.2 *Den som ansöker för ett barn.* Under rubriken *Begreppet skolgång i 7 kap. 1 § andra stycket föräldrabalken* har justering gjorts utifrån ändring i skollagen från och med 2 juli 2023.

Kapitel 3

Avsnitt 3.1 *Vad som är en merkostnad.* Viss omstrukturering och förtydligande av vad som avses med egna kostnader.

Avsnitt 3.3.2 *Kostnaden ska gå utöver en kostnad som är normal för en person utan funktionsnedsättning.* Rättsfallshänvisning utifrån domsnytt 2012:013 och dom KRNG 4758–11 har tagits bort. Med anledning av detta har tillägg gjorts i löptext.

Avsnitt 3.7.1 *Hälsa vård och kost.*

- Under rubriken *Öppen hälso- och sjukvård och privata alternativ* har rättsfallshänvisning utifrån domsnytt 2012:013 och dom KRNG 4758–11 tagits bort. Följande stycke har tagits bort: "Om en enskild väljer ett privat alternativ till en vara eller tjänst som hen kunnat få genom en ansvarig offentlig huvudman kan kostnaden betraktas som en merkostnad högst upp till det belopp som huvudmannen skulle ha tagit ut för varan eller tjänsten. Det följer av att kostnaden ska vara skälig." Istället har hänvisning till avsnitt 3.4.1 lagts till.
- Under rubriken *Läkemedel* har domsnytt 2010:3 tagits bort i rättsfallshänvisningen. Viss språklig justering till följd av detta. Ingen gråmarkering har gjorts.
- Under rubriken *Preparat* har läshänvisning justerats med anledning av borttag av domsnytt 2010:3. Ingen gråmarkering har gjorts.
- Under rubriken *Kost* har rättsfallshänvisning utifrån domsnytt 2013:009 och mål 3556-12 tagits bort.

Avsnitt 3.7.4 *Hjälpmedel.* Under rubriken *Hundar som hjälpmedel* har rättsfallshänvisning till KRNG mål nr 6759–04 tagits bort.

Avsnitt 3.7.5 *Hjälp i den dagliga livsföringen*. Hänvisning till domsnytt 2012:042 har tagits bort.

- Under rubriken *Privat städhjälp* har rättsfallshänvisning till KRSU mål nr 414-2001 tagits bort. Med anledning av detta har tillägg gjorts i löptext.
- Under rubriken *God man eller förvaltare* har rättsfallshänvisning till domsnytt 2015:011 och mål nr 4368-13 tagits bort. Förtydligande mening har lagts till i andra och tredje stycket.

Avsnitt 3.7.6 *Boende*. Under rubriken *Bostadsanpassning* har hänvisning till KRNJ mål nr 2238–2003 tagits bort. Ingen gråmarkering har gjorts.

Kapitel 4

Avsnitt 4.3.2 *Prisbasbelopp när prövningen både gäller tid före och efter ett årsskifte*. Språklig justering och förtydligande har gjorts.

Avsnitt 4.5 *Förmånstiden*. Språkliga justeringar har gjorts i *Metodstöd – att utreda och bedöma förmånstiden*.

Avsnitt 4.5.2 *Att fastställa tidpunkt för omprövning*. Texten har omarbetats och justerats språkligt.

Avsnitt 4.6 *Merkostnadsersättning till blinda och gravt hörselskadade*. Inledande stycke har flyttas från avsnitt 4.6.1 och 4.6.2. Ingen gråmarkering har gjorts.

Avsnitt 4.6.1 *Blinda*. Texten har omarbetats med mer aktuella skrivningar. Ett stycke har flyttats till avsnitt 4.6.

Avsnitt 4.6.2 *Gravt hörselskadade*. Texten har omarbetats med mer aktuella skrivningar. Ett stycke har flyttats till avsnitt 4.6.

Kapitel 6

Avsnitt 6.2 *Beslut som fattas av utredaren*. Rubrik och inledning har justerats språkligt. Anpassningar har gjorts med anledning av ändringar i Generaldirektörens arbetsordning för Försäkringskassan (2016:02).

Avsnitt 6.7 *Beslut om förlängning av tidsbegränsad merkostnadsersättning utan ansökan*. Att muntliga uppgifter ska lämnas på heder och samvete har tagits bort.

Kapitel 8

Innehållet i de tidigare avsnitten *Efterkontroll i samband med ansökan om högre nivå*, *Efterkontroll i samband med ansökan för ytterligare barn* och *Efterkontroll i samband med att en annan förälder ansöker* har flyttats till kapitel 2.

Avsnitt 8.1 *Allmänt om omprövning*. Ändring under rubriken *Metodstöd vid omprövning* om att beslutsmeddelande ska skickas när beslutet innebär att det finns rätt till samma nivå och grunderna för beslutet är oförändrade.

Avsnitt 8.3 *Efterkontroll och omprövning vid ändrade förhållanden*. Förtydligande tillägg har gjorts.

Avsnitt 8.3.2 *Förändringar i samhället*. Rättsfallshänvisning utifrån domsnytt 2018:006, KRNS mål 3945-17 och KRNG mål 3058-08 tagits bort.

Avsnitt 8.3.8 *När efterkontrollen visar att beslutet inte ska omprövas*. Ändring utifrån att beslut ska fattas i journal och att beslutsmeddelande ska skickas vid behov.

Avsnitt 8.5 *Återkrav och återbetalning*. Tillägg avseende ställningstagande om förfluten tid utifrån Försäkringskassans rättsliga ställningstagande (FKRS 2022:05) *Beviskrav vid bedömning av återbetalningsskyldighet*. Hänvisning till vägledning 2005:2 *Fordringshantering hos Försäkringskassan* har tagits bort. Nytt metodstöd gällande utredning vid misstanke om felutbetalning för förfluten tid har lagts till.

Källförteckning

Försäkringskassans rättsliga ställningstagande (FKRS 2022:05) *Beviskrav vid bedömning av återbetalningsskyldighet* har lagts till.

HFD 2016 ref. 42 har lagts till.

RÅ 2005 ref. 45 har tagits bort.

Under rubriken *Kammarrätterna* har visst innehåll tagits bort (KRNS 3945-17, KRNJ 3556-12, KRNG 4758-11, KRNG 2119-09, KRNG 3058-08, KRNG 6759-04, KRNG 6599-03 och KRSU 414-2001).

Under rubriken *Domsnytt* har visst innehåll tagits bort (2018:006, 2016:014, 2013:009, 2012:042, 2012:013, 2010:08, 2010:03, nr 10 för år 2008 och nr 5 för år 2004).

Version 7

Sammanfattning

Ändrat från 65 år till 66 år gällande åldersvillkoret för ansökan med anledning av lagändring om ändrad pensionsålder. Tillägg om att för en person som är född före den 1 januari 1958 gäller åldersvillkoret 65 år.

Kapitel 1

Avsnitt 1.2 *Ansökan och inledande förutsättningar* Ändrat från 65 år till 66 år gällande åldersvillkoret för ansökan med anledning av lagändring om ändrad pensionsålder. Tillägg om att för en person som är född före den 1 januari 1958 gäller åldersvillkoret 65 år.

Kapitel 2

Avsnitt 2.8. Ändrat från 65 år till 66 år gällande åldersvillkoret med anledning av lagändring om ändrad pensionsålder.

Avsnitt 2.8.1 har bytt namn från 65-årsregeln till *Åldersvillkoret*. Ändrat från 65 år till 66 år gällande åldersvillkoret för ansökan med anledning av lagändring om ändrad pensionsålder.

Kapitel 3

Avsnitt 3.7.5 *Hjälp i den dagliga livsföringen* Ändrat från 65 år till 66 år gällande åldersvillkoret med anledning av lagändring om ändrad pensionsålder. Tillägg om att för en person som är född före den 1 januari 1958 gäller åldersvillkoret 65 år.

Kapitel 4

Avsnitt 4.6 *Merkostnadsersättning till blinda och gravt hörselskadade* Ändrat från 65 år till 66 år gällande åldersvillkoret för ansökan med anledning av lagändring om ändrad pensionsålder. Tillägg om att för en person som är född före den 1 januari 1958 gäller åldersvillkoret 65 år.

Källförteckning

Lagen (2022:878) om ändring i socialförsäkringsbalken och proposition (2021/22:181) om justerade åldersgränser i pensionssystemet och i kringliggande system har lagts till.

Version 6

Kapitel 3

Avsnitt 3.3.3 *Kostnaden är skälig* har omarbetats med anledning av Försäkringskassans allmänna råd (FKAR 2022:1).

Avsnitt 3.5 *När uppstår en merkostnad* har omarbetats med anledning av Försäkringskassans allmänna råd (FKAR 2022:1).

Avsnitt 3.7.5 *Hjälp i den dagliga livsföringen* har omarbetats med anledning av Försäkringskassans allmänna råd (FKAR 2022:1).

Avsnitt 3.7.7 *Övriga ändamål* har omarbetats med anledning av Försäkringskassans allmänna råd (FKAR 2022:1).

Kapitel 4

Inledning och avsnitt 4.1- 4.3.1 har omarbetats med anledning av Försäkringskassans allmänna råd (FKAR 2022:1).

Kapitel 8

Avsnitt 8.1 *Allmänt om omprövning* har omarbetats med anledning av Försäkringskassans allmänna råd (FKAR 2022:1).

Avsnitt 8.2.1 *Beräkning av merkostnader vid en omprövning med visst tidsintervall* har omarbetats med anledning av Försäkringskassans allmänna råd (FKAR 2022:1).

Avsnitt 8.3 *Efterkontroll och omprövning*. Texten har förtydligats om ändrat prisbasbelopp.

Avsnitt 8.3.7 *Beräkningen vid en efterkontroll och omprövning på grund av ändrade förhållanden* har omarbetats med anledning av Försäkringskassans allmänna råd (FKAR 2022:1).

Avsnitt 8.5 *Återkrav och återbetalningsskyldighet*. Texten har förtydligats gällande ställningstagande till förfluten tid.

Version 5

Kapitel 2

Avsnitt 2.3 *Läkarutlåtande* har omarbetats och förtydliganden har gjorts utifrån Försäkringskassans utredningsskyldighet.

Avsnitt 2.5 *Försäkrad och gällande socialförsäkringsskydd* har omarbetats och texten har kortats ned.

Avsnitt 2.7 *Vård på institution och annan vård när det offentliga är huvudman* har förtydligats när det gäller vem vården avser.

Avsnitt 2.8 *Varaktighet av den nedsatta funktionsförmågan* innehåller förtydliganden om bedömningen av varaktighetskravet.

Kapitel 3

Avsnitt 3.2 *Försäkringskassans ansvar för utredningen* har lagts till.

Avsnitt 3.3.1 *Kostnaden ska ha uppkommit på grund av funktionsnedsättningen.*
Avsnittet innehåller en utökad beskrivning av den medicinska analysen.

Kapitel 4

Kapitlet har strukturerats om. Vissa förtydligande har gjorts gällande flerbarnsprövning (avsnitt 4.3.2 *Bedömning av nivå*). Innehåll från tidigare kapitel 8 har arbetats in i avsnitt 4.4.1 *Särskilt om förmånstid när beslutet gäller merkostnadsersättning för barn* och 4.4.2 *Att fastställa tidpunkt för omprövning*. I avsnitt 4.4.1 har ett metodstöd för bedömning av förmånstid lagts till.

Kapitel 8

Kapitlet har strukturerats om. Text om Försäkringskassans utredningsskyldighet har lagts till.

Version 4

Genomgående ändringar för vägledningens nuvarande kapitel 1–8.

- Han och hon samt hans och hennes har i löpande text ersatts med hen och hens.
- Den försäkrade har i löpande text ersatts med den sökande eller den enskilde förutom i rättsfallsbeskrivningar.

Kapitel 1, Merkostnadsersättning i korta drag

Kapitlet har omarbetats och består av innehåll från tidigare kapitel 1 samt kortfattade beskrivningar av övriga kapitel i vägledningen. Ändringarna är inte gråmarkerade.

Kapitel 2, Ansökan och inledande förutsättningar

Kapitlet har omarbetats och innehåller information från tidigare kapitel 2–4.

Beskrivningen av ansökan som tidigare fanns i kapitel 2 ingår i sin helhet med vissa strukturella förändringar. Texten om gemensam ansökan och texten om partsinsyn och sekretess har förtydligats. Kapitel 3 som tidigare hette *Försäkrad, socialförsäkringsskydd och internationella förhållanden* har lyfts in i kapitel 2. Tillägg har gjorts med anledning av Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur EU. Ny text om begreppet skolgång i 7 kap. 1 § andra stycket föräldrabalken och innebörden i att skolgången ska pågå finns i avsnitt 2.6 *Behörig att ta emot merkostnadsersättning*. Delar av tidigare kapitel 4 *Övriga förutsättningar för rätt till merkostnadsersättning* har arbetats in i det här kapitlet. Det gäller de tidigare avsnitten 4.5 *Funktionsnedsättningens varaktighet*, 4.8 *Särskilt om merkostnadsersättning för barn*, 4.9 *Vård där det offentliga är huvudman* och 4.10 *65-årsregeln*. Kapitlet avslutas med ett omarbetat metodstöd för de inledande förutsättningarna för rätt till merkostnadsersättning.

Avsnitten som beskriver de inledande förutsättningarna innehåller en illustration som visar vilken förutsättning som beskrivs i avsnittet.

Kapitel 3, Det här är en merkostnad

Kapitlet har omarbetats och innehåller information från tidigare kapitel 4 och 5.

Det huvudsakliga innehållet i det nya kapitlet fanns tidigare i kapitel 5 *Vad är merkostnader?* Den information som arbetats in från tidigare kapitel 4 fanns tidigare i avsnitt 4.4 *Nedsatt funktionsförmåga* och 4.7 *Att utreda och utvärdera medicinsk information*.

Kapitlet har fått en ny struktur och informationen från tidigare kapitel 5 har bearbetats. Text om referensmaterial från Konsumentverket har lagts till i avsnitt 3.2.2 *Kostnaden*

ska gå utöver en kostnad som är normal för en person utan funktionsnedsättning. Ny text finns i avsnitt 3.3.4. Hur påverkas rätten till merkostnadsersättning när det finns ett vårdbidrag under rubriken Ansökan gäller barn som det lämnas förlängt vårdbidrag för. Beskrivning av merkostnader som gäller arvode för god man eller förvaltare har förtydligats. Texten finns i nya avsnitt 3.6.5.

Avsnitt 3.1 Vad som är en merkostnad innehåller en illustration som visar de beskrivna villkoren för en merkostnad i bestämmelserna. Avsnitt 3.2 Att utreda en merkostnad innehåller en illustration som visar de steg som utredningen innehåller. Därefter beskrivs de olika förutsättningarna mer ingående. Varje beskrivning inleds med en illustration som visar vilken förutsättning som beskrivs i avsnittet. Avsnitten avslutas med ett metodstöd.

Kapitlet innehåller tillägg och justeringar med anledningen av förtydliganden om utredningsskyldighet och beviskrav för merkostnadsersättning.

Kapitel 4, Merkostnadsersättningens storlek

Innehållet i det nya kapitlet fanns tidigare i kapitel 5. Kapitlet innehåller mindre tillägg och justeringar med anledningen av förtydliganden om utredningsskyldighet och beviskrav för merkostnadsersättning.

Kapitel 5, Fördelning mellan föräldrar

Innehållet i kapitlet fanns tidigare i kapitel 7.

Kapitel 6, Beslut

Innehållet i kapitlet fanns tidigare i kapitel 8. I avsnitt 6.2 Beslut av utredare har anpassningar gjorts med anledning av ändringar i Generaldirektörens arbetsordning för Försäkringskassan (2016:02).

Kapitel 7 Utbetalning

Innehållet i kapitlet fanns tidigare i kapitel 9.

Kapitel 8, Omprövning och efterkontroll av merkostnadsersättning

Innehållet i kapitlet fanns tidigare i kapitel 10. Kapitlet innehåller justering med anledningen av förtydliganden om utredningsskyldighet och beviskrav för merkostnadsersättning. Texten finns i avsnitt 8.3 Efterkontroll och omprövning vid ändrade förhållanden samt tillhörande metodstöd.

Version 3

Sammanfattning

Förtydligande av när ersättning betalas ut på garanterad nivå för blinda efter beslut om aktivitetsersättning, sjukersättning eller ålderspension.

Kapitel 4, Övriga förutsättningar för rätt till merkostnadsersättning

Inledande punktlista: två nya punkter har lagts till, punkten vård vid institution har ersatts av punkten vård där det offentliga är huvudman.

4.7.1 Generell information om funktionsnedsättning

Hänvisning till samarbetsorganet Lika Unika har tagits bort eftersom det upphör vid årsskiftet 2019–2020.

4.8.2 Personer likställda med föräldrar

En definition av vem som kan vara blivande adoptivförälder har lagts till. Texten i avsnittet har disponerats om.

4.9 Vård där det offentliga är huvudman

Nytt stycke tillagt om att bedömningen ska göras utifrån de faktiska förhållandena.

4.10 65-årsregeln

Texten har omformulerats för att förtydliga innebörden av åldersvillkoret. I andra stycket har en mening lagts till som förtydligar att Försäkringskassan ska utreda om personen fått sin funktionsförmåga nedsatt innan han eller hon fyllde 65 år för att kunna ta ställning i ärendet.

Kapitel 5, Vad är merkostnader?

5.1 Vad är en merkostnad?

Ett exempel har lagts till i tredje stycket.

Text om olika slags kostnader har lagts till.

5.8 Merkostnader som tillgodoses genom annat samhällsstöd

Omvårdnadsbidrag har lagts till som exempel på annat samhällsstöd.

5.11.1 Hälsa, vård och kost

Exempel på boendeformer där kommunen ansvarar för att tillgodose de boendes behov av hälso- och sjukvård har lagts till.

Omdisponering av texten och en Läs mer-hänvisning har lagts till i avsnittet som handlar om tandvårdskostnader.

5.11.3 Resor

Text om hur kostnad för bilresor beräknas har flyttats ner under rubriken Kostnader för bilresor.

Ny text under rubriken Resor med bil som handlar om bedömningen av sambandet mellan kostnader för resor med bil och en persons funktionsnedsättning.

5.11.5 Hjälp i den dagliga livsföringen

Text om ställföreträdare som förordnats före 65-årsdagen men där arvodesbeslutet fattas efter 65-årsdagen har lagts till.

Kapitel 6, Merkostnadsersättningens storlek m.m.

6.3.1 Prisbasbelopp och handläggning som varar över ett årsskifte

Nyskrivet avsnitt.

6.5.2 Hur lång tid ska beslutet gälla?

Ny underrubrik har lagts till.

Text har lagts till om bedömningen när barnet fyller 18 år och om hur lång tid beslutet ska gälla när det finns en särskilt förordnad vårdnadshavare för barnet.

Tillägg om bedömningen när barnet går i skolan efter att ha fyllt 18 år.

Tillägg om hur tidsbegränsning ska ske när ett beslut ändras vid omprövning.

Kapitel 8, Beslut

8.8 Förlängd merkostnadsersättning när ett barn avlidit

Förtydligande text om vad det innebär att ersättningen betalas ut enligt grundbeslutet.

Kapitel 9, Utbetalning

Två punkter har lagts till i den inledande punktlistan.

Kapitel 10, Omprövning och efterkontroll av merkostnadsersättning*10.3.1 Ansökan om högre nivå*

Text har lagts till om att när en ansökan utreds ska samtliga merkostnader utredas förutsättningslöst, och med hänsyn till eventuell ny normering.

10.3.3 När en annan förälder ansöker

Ordet "bidraget" i andra punkten har bytts ut mot "ersättningen". Ingen gråmarkering har gjorts.

10.3.5 Om en av föräldrarna avlider

En hänvisning har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts.

Källförteckning

Lagen (2013:134) om nordisk konvention om social trygghet och lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. har lagts till.

Version 2**Kapitel 2 Ansökan***2.4 Undertecknande*

Hänvisning till prop. 2008/09:200 socialförsäkringsbalk s. 473 har tagits bort.

Kapitel 3 Försäkrad, socialförsäkringsskydd och internationella förhållanden

Kapitlet har skrivits om för att beskrivningen ska bli mer förmånsspecifik.

Kapitel 4 Övriga förutsättningar för rätt till merkostnadsersättning*4.7 Att utreda och utvärdera medicinsk information*

Justering av texten så att den stämmer överens med Socialstyrelsens föreskrift HSLF-FS 2018:54. Redaktionell ändring i metodstödet, ordet "muntlig" har lagts till i rubriken.

4.8.1 Underhållsskyldig förälder

Nyskrivet avsnitt som beskriver förälderns underhållsskyldighet efter 18-årsdagen.

4.8.2 Personer likställda med föräldrar

Redaktionella ändringar har gjorts i texten.

4.10 65-årsregeln

En redaktionell ändring har gjorts i texten.

Kapitel 5 Vad är merkostnader?*5.3.1 Metodstöd – vägledande information om normala kostnader*

Tidigare text om vilken information som kan hämtas från Energimyndigheten har tagits bort.

5.8 Merkostnader för behov som tillgodoses genom annat samhällsstöd

Text har tagits bort som har ersatts med det nya avsnittet 5.8.1, se nedan.

Ny text som beskriver att arvode och omkostnadsersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare kan påverka rätten till merkostnadsersättning.

5.8.1 Hur påverkas rätten till merkostnadsersättning när det finns ett beslut om vårdbidrag?

Nyskrivet avsnitt där uppgifter hämtats från IM 2019:043.

5.8.2 Hur påverkas rätten till merkostnadsersättning när det finns ett beslut om handikappersättning?

Nyskrivet avsnitt som beskriver hur rätten till merkostnadsersättning påverkas när det finns ett beslut om handikappersättning.

5.11.5 Hjälp i den dagliga livsföringen

Redaktionella ändringar samt ett tillägg med en hänvisning till 8 kapitlet socialtjänstlagen.

Kapitel 6 Merkostnadsersättningens storlek m.m.

6.5.2 Hur lång tid ska beslutet gälla?

Text har lagts till om rätten till merkostnadsersättning i samband med att den unge fyller 21 år samt vad som gäller om underhållsskyldigheten upphör på grund av att den unge slutar skolan innan 21-årsdagen.

Kapitel 8 Beslut

8.2 Beslut av en handläggare

Avsnittet har skrivits om för att överensstämja med den nya arbetsordningen. Tidigare fanns följande punkter: "Beslut om att rätten till merkostnadsersättning har upphört, i de fall personen avlidit", "Beslut om att rätten till merkostnadsersättning för ett barn har upphört i de fall föräldern avlidit".

Kapitel 9 Utbetalning

9.4 Utbetalning för del av månad

Nyskrivet avsnitt som beskriver utbetalning för del av månad.

Kapitel 10 Omprövning och efterkontroll av merkostnadsersättning

10.3 Efterkontroll och omprövning av merkostnadsersättning med anledning av ändrade förhållanden

Punktlistan med exempel avser nu situationer där det kan bli aktuellt med efterkontroll, tidigare gavs exempel på situationer där det kunde bli aktuellt med omprövning. Även redaktionella ändringar i beskrivningen av Domsnytt 2018:006.

10.3.1 Ansökan om högre nivå

Nyskrivet avsnitt som beskriver i vilka fall det blir aktuellt med efterkontroll eller omprövning i samband med ansökan om högre nivå.

10.3.2 Ansökan för ytterligare ett barn

Nyskrivet avsnitt som beskriver förutsättningarna för efterkontroll eller omprövning i samband med ansökan för ytterligare ett barn.

10.3.3 När en annan förälder ansöker

Nyskrivet avsnitt som beskriver i vilka fall det blir aktuellt med efterkontroll eller omprövning när en annan förälder ansöker om ersättning för samma barn eller för ett annat barn som även den första föräldern skulle kunna ha rätt till ersättning för.

10.3.4 När det inte längre finns en underhållsskyldig förälder

Nyskrivet avsnitt som beskriver när det ska göras en omprövning i samband med att underhållsskyldigheten upphör.

10.3.7 Ålderspension

Tillägg i avsnittet som beskriver när det blir aktuellt att göra en efterkontroll i samband med 65-årsdagen.